

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Journal of Social Sciences

p-ISSN:1300-9702 e-ISSN: 2149-3243

TÜRK DEVLETLER TEŞKİLATININ RUS BASININA YANSIMASI

The Reflection of the Organization of Turkic States on the Russian Press

Türker ERKAN¹ ve CebraİL NERGİZ²

¹ Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, turker_erkani@hotmail.com, https://orcid.org/0000-0002-4754-6102

² Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, cebrail.nergiz@manas.edu.kg, https://orcid.org/0000-0001-8217-153X

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:
19.03.2024
Kabul/Accepted:
20.05.2024

DOI:

10.18069/firatsbed.1455344

Anahtar Kelimeler

Rus Medyası, Türk Devletleri Teşkilatı, Rusya

Keywords

Russian Media,
Organization of Turkic States, Russia

ÖZ

Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasıyla birlikte Türki Cumhuriyetler bağımsızlıklarını kazanmıştır. Ortak tarih ve kökenden gelen devletlerin bağımsızlıklarını sürdürebilmeleri ve güçlerini artırabilmeleri için askeri, diplomatik, ekonomik, güvenlik ve siyasi alanlarda güçlü işbirliklerine ihtiyaç duymuşlardır. Bu kapsamda Türk kökenli devletler, 1992 yılında "Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları," 2009 yılında "Türk Konseyi" ve 2021 yılında ise "Türk Devletler Teşkilatı" adı altında farklı birçok alanda faaliyetlerde bulunarak iş birliklerini genişletmişlerdir. Türk Devletler Teşkilatı faaliyet alanının, Rusya Federasyonu ile aynı coğrafyada bulunması ve teşkilatın başat üyesi Türkiye ile Uluslararası birçok alanda yakın ilişki içerisinde olması teşkilatın faaliyetlerinde belirleyici olmaktadır. Buradan yola çıkan çalışma, Türk Devletler Teşkilatı haberlerinin Rus medyasının önde gelen haber sitelerinde sunum biçimlerini incelemek amacıyla ortaya konmuştur. Bu kapsamda Rusya'nın önde gelen ilk üç haber sitesi olan "Gazeta.ru", "rbc.ru" ve "russian.rt.com" internet gazetelerinde 2021-2023 yılları arası "Türk Devletler Teşkilatı" ile alakalı çıkan haberler incelenmiştir. Çalışmada yöntem olarak içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Haberler, kategorisel analiz ve frekans analiz tekniği ile değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çalışma, Rusya basınının Türk Devletler Teşkilatına bakışını ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

ABSTRACT

With the collapse of the Soviet Union in 1991, Turkic Republics gained their independence. States with common history and origins needed strong cooperation in military, diplomatic, economic, security and political fields in order to maintain their independence and increase their power. In this context, states of Turkic origin have expanded their cooperation by carrying out activities in many different fields under the name of "Heads of State of Turkic Speaking Countries" in 1992, "Turkic Council" in 2009 and "Organization of Turkic States" in 2021. The fact that the area of activity of the Organization of Turkic States is located in the same geography with the Russian Federation and that the organization is in close relations with its main member Turkey in many international fields is decisive in the activities of the organization. Based on this, this study aims to examine the presentation of the news about the Organization of the Turkic States on the leading news websites of the Russian media. In this context, news about the "Organization of Turkic States" published in Russia's top three leading news sites, "Gazeta.ru", "rbc.ru" and "russian.rt.com" internet newspapers between 2021 and 2023, were examined. Content analysis technique was used as a method in the study. The news was evaluated using categorical analysis and frequency analysis techniques. The study is important in terms of revealing the Russian press's view of the Organization of Turkic States.

Atf/Citation: Erkan, T. ve Nergiz, C. (2024).Türk Devletler Teşkilatının Rus Basımına Yansıması. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34, 2, 1005-1020.

Sorumlu yazar/Corresponding author: Türker ERKAN, turker_erkani@hotmail.com

1. Giriş

İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünya genelinde uluslararası kurum ve kuruluşların temelleri atılmış, Birleşmiş Milletler, IMF, Dünya Bankası vb. kurumlar ön plana çıkmıştı. Küresel ölçekte gelişmiş ülkelerin başat aktör olduğu bu birlikler dünya siyasetinin yeniden tanzim edilmesinde önemli bir role sahip olmuştu. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte bağımsızlığını kazanan Türk Devletlerinin siyasi, askeri, ekonomik vb. alanlarda işbirlikleri geliştirmeye yönelik çabaları bir birlikteliğe ihtiyaç duyulmasını gerekli kılmıştı. 1992 yılında kurulan “Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları”, 2009 yılında kurulan “Türk Konseyi” ve 2021 yılında yeni üye ülkelerin katılımlarıyla son şekli verilen “Türk Devletler Teşkilatı” bu ihtiyacı karşılamaya yönelik yapılan çalışmalardır.

Türk Devletler Teşkilatı üye ülkelerinin Rusya Federasyonu ile siyasi, ekonomik, tarihi, coğrafi vb. gibi birçok alanda ortak geçmişleri ve işbirlikleri mevcuttur (Erkiner & Eray, 2022:218). Bu açıdan değerlendirildiğinde Rus Medyasının Türk Devletler Teşkilatına bakışı önem arz etmektedir. Çalışmada Türk Devletler Teşkilatının tarihi alt yapısı, kuruluşu ve yapılan toplantılarda alınan kararlar hakkında bilgiler verilmektedir. Sonraki kısımda Rus medyası hakkında genel bilgiler verilmiş olup, gazete, televizyon ve haber sitelerinin reyting, alıntılanma ve tirajları tablo 1,2 ve 3'te açıklanmaya çalışılmaktadır. Çalışmanın son bölümünde ise örnekleme konu olan Rus internet haber sitelerinde yer alan haberler kodlama cetveli yardımıyla, kategorisel ve frekans analizi tekniklerinden faydalanılarak açıklanmaktadır.

2. Türk Devletler Teşkilatının Tarihi Gelişimi

Sovyetler Birliğinin 1991 yılında dağılmasından hemen sonra Türk Cumhuriyetleri birer birer bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir (Akçapa, 2023:475). Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Kırgızistan tarihi bir geçmişe sahip olan Türkiye tarihi birlikteliklerini yeniden kurmak için önemli adımlar atmaya başlamıştır. Türk dünyasını yeniden bir çatı altında birleştirmek adına ikili ilişkiler kurmaya başlamış bir yandan da iktisadi yardımlarda bulunmuştur (Özsoy, 2023:41). SSCB'nin dağılmasının ardından ortaya çıkan ortak tarihi geçmişi ve kültürel bağları olan Türki Cumhuriyetlerinin birleşmesi hayalini gerçeğe dönüştürmek adına Gaspıralı İsmail'in de belirttiği gibi “dilde, fikirde, işte birlik” adı altında 1992 yılında Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları örgütü kurulmuştur (Bıyıklı, 2018:6). Zirveye katılan ülkelerin aynı etnik kökten gelmiş olması, ortak kültürel bağlarla birbirlerine bağlanmak istemesi ve uluslararası bir yapılanma içerisine girmiş olmak istemeleri neticesinde ortak menfaatler doğrultusunda işbirliğinin geliştirilmesi bu örgütün teşkilatlanmaya gidilmesine imkân sağlamıştır (Aydilek, 2022:720).

Böylece 1992 yılında başlayan süreç Türk Devletler Teşkilatının kurumsallaşması bu zirveyle başlamıştır. Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleşen zirve Ankara anlaşmasının deklare edilmesiyle tamamlanmıştır (Çınar & Uzun, 2023:142-145). 2009 yılında kurulan Türk Konseyi Türkiye öncülüğünde kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvesinin devamı niteliğindedir. 1992-2009 yılları arasında gerçekleşen yaklaşık on zirvede önemli kararlar alınmıştır. Birliğin önemi giderek artmış ve 3 Ekim 2009 yılında Nahçıvan anlaşmasıyla birlik uluslararası bir örgüt yapılanmasına dönüşmüş ve tekrardan zirveler döneminin başlamasını sağlamıştır (Keşikçi & Karaman, 2023:18). Birliğin adı Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi olarak değiştirilmiştir (Akçapa, 2023:477). Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan işbirliğinde 2009 yılında Nahçıvan anlaşmasıyla kurulmuş olan Türk Devletler Teşkilatı uluslararası kuruluş hüviyetine sahiptir (Akgün, 2023:173).

Türk Devletler Teşkilatının kuruluş amacı Türk devletlerinin başta politika olmak üzere, iktisadi, kültürel ve sosyal, askeri, güvenlik ve eğitim alanlarında işbirliğini geliştirme ortak projelerde çalışma, tarihi ve milli değerlere sahip çıkma adına kurulmuş olan bir yapılanmadır (Aliyev & Demirkol, 2023:173).

Doğu batı ekseninde jeopolitik öneme sahip olan üye ülkeleri enerji koridoru bağlamında önemli stratejik konuma sahiptirler. Başta Azerbaycan olmak üzere Türkmenistan ve Kazakistan petrol ve doğal gaz kaynakları bakımından dünyanın önemli rezervlerine sahip ülkelerindedir. Bu bakımdan oldukça zengin yer altı kaynaklarına sahip olan Türk Devletler Teşkilatının bazı ülkelerinin enerji kaynaklarını Avrupa'ya taşıma bu bağlamda önem arz etmektedir. 2009 yılında Türk Keneşinin kurulmasından 2022 yılına kadar geçen süre zarfında toplam on zirve düzenlenmiştir. Bu zirvelerin ilki 2011 yılında Almatı zirvesiyle başlamıştır. Almatı zirvesinde, örgütün kurumsallaşmasına dair anlaşmalar ve tüzüklerin onaylanma süreci tamamlanmıştır. Başta ekonomi ve ticaret olmak üzere işbirliğinin öneminden bahsedilmiştir (Kıratlı, 2022:15). İkinci zirve 23 Ağustos 2012 yılında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek'te “Eğitim, Bilim ve Kültürel İşbirliği” konularıyla toplanmıştır. Zirvenin toplanmasındaki ana sebepler başta eğitim ve bilim olmak üzere Türk Devletler Teşkilatı üyesi ülkeler arasındaki ekonomi, dış politika ve güvenlik konularında işbirliklerinin artırılması ve geliştirilmesi üzerine olmuştur. Zirve sonunda “Türk Akademisi, Türk Kültür ve Miras Vakfı” kurulmuştur (TDT, 2012). Türk Devletler Teşkilatının üçüncü zirvesi Azerbaycan'ın Gebele şehrinde toplanmıştır. 16 Ağustos 2013 yılında düzenlenen zirvede öne çıkan gündem maddesi ise ulaştırma alanında olmuştur (TDT,

2013). Zirvede üye ülkeler arasında Dışişleri bakanlıkları arasında protokoller imzalanmıştır (Kıratlı, 2022:16). Dördüncü zirve Türkiye'nin ev sahipliğinde 5 Haziran 2014 tarihinde Bodrumda gerçekleştirilmiştir (TDT, 2014). Zirve sonunda başta ekonomi ve turizm olmak üzere sınırların güvenliği konusunda önemli kararlar alınmıştır (Keşikçi & Karaman, 2023:19). Türk Devletler Teşkilatının beşinci zirvesi 11 Eylül 2015 tarihinde Astana'da düzenlenmiştir. Bu zirvede ele alınan ana konular ekonomi, güvenlik, sosyal, eğitim, kültür ve dış politika konuları olmuştur. Zirve sonunda önemli iş birliklerinin geliştirilmesi yönünde önemli kararlar alınmıştır (TDT, 2015). Teşkilatın altıncı zirvesi 3 Eylül 2018 tarihinde Kırgızistan'ın Çolpon-Ata şehrinde düzenlenmiştir zirvenin ana teması ise "Gençlik ve Ulusal Spor İşbirliği" adı altında toplanmıştır. Ekonomi, dış politika, güvenlik, iletişim ve medya, eğitim ve kültür alanlarında işbirliğinin artırılması yönünde kararlar alınmıştır (TDT, 2018).Türk Devletler Teşkilatının yedinci zirvesi 15 Ekim 2019 yılında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenmiştir. Zirvenin ana konusu "Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin desteklenmesi" temasıyla toplanmıştır. Zirvede bir önceki zirvede ele alınan ana başlıklar tekrardan gözden geçirilerek onaylanmıştır (Keşikçi & Karaman, 2023:20). Bu zirvede öne çıkan konular ise Özbekistan'ın teşkilata tam üye olarak kabul edilmesi ve Macaristan'a gözlemci üye statüsünün verilmesi olmuştur (TDT, 2019). Türk Devletler Teşkilatının sekizinci zirvesi 12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da toplanmıştır. Zirvenin teması ise "Dijital Çağda Yeşil Teknolojiler ve Akıllı Şehirler" kapsamında gerçekleştirilmiştir. Zirvede kalkınmadan yatırıma, ulaşımdan yatırıma varıncaya kadar birçok kapsamlı konularda görüşler belirtilmiştir. Covid-19 süreci sonrasında ekonomik bağlamda ortak çabanın devam ettirilmesi, Türkpa, Türksoy, Türk Akademisi ve Türk Kültür Miras Vakfı'nın çalışmalarının takdir edilmesi gibi konular zirvede öne çıkan konu başlıklarıdır (TDT, 2021) Konseyin dokuzuncu zirvesi 11 Kasım 2022 tarihinde Türk dünyasının ve Özbekistan'ın kadim şehir olan Semerkant'ta gerçekleştirilmiştir. Zirve "Türk Medeniyeti için Yeni Dönem: Ortak Kalkınma ve Refaha Doğru" adlı temayla toplanmıştır. Zirvede ele alınan konu başlıkları Terör, ırkçılık, İslam fobi, İnsan kaçakçılığı olmuştur. Zirvenin bir diğer ana gündem maddelerinden biri de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Macaristan'ın teşkilata gözlemci üye olarak katılmalarından duyulan memnuniyet dile getirilmiştir. KKTC'nin Türk dünyası için çok önemli olduğu vurgulanmıştır (TDT, 2022). Konseyin onuncu zirvesi 3 Kasım 2023 tarihinde Astana'da "Türk Devri" temasıyla gerçekleştirilmiştir. Zirvede Türkiye'de 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olan ve 11 ili kapsayan depremle ilgili olarak "Afet mağdurlarını anma ve dayanışma günü" olarak duyurulması talep edilmiştir. İnsan kaçakçılığıyla ilgili mücadelenin kararlılıkla devam ettirilmesi yönünde karar alınmıştır. Uluslararası kuruluşlar olan Dünya Ticaret Örgütü, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu gibi kuruluşlarla ortak işbirliği ve projelerde yer alması, devletlerarası yatırım teşviklerinin kolaylaştırılması ve kalkınmada destek sağlanması gibi konular ele alınmıştır. Şuşa'da düzenlenmesi planlanan "Türk Dünyasında Ortak Kültürel Değerler- Ortak miras: Göçebe ve Yarı Göçebe Kültürlerinin Turizm Rotası" konulu konferansın desteklediği ifade edilmiştir. Zirvede son olarak Ekonomik İşbirliği Teşkilatının, Türk Devletler Teşkilatındaki gözlemci statüsünün memnuniyet verici olduğu belirtilmiştir (TDT, 2023).

3. Rus Medyası

Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla birlikte kurulan Rusya Federasyonu'nda otorite boşluğu oluşmuş, devletin üst kademesinde bulunan ve kamu gücünü elinde tutan oligark yapı, sermaye-siyaset ve medya üçgeninde çoğunlukla hâkimiyet kurmuş, medyayı Sovyet döneminde olduğu gibi propaganda aracı olarak kullanmıştı (Guriev & Rachinsky, 2005:131-132). 2000'li yıllara gelindiğinde Putin'in Başkan seçilmesi, iktidar gücünün daha da artmasına ve muhalif medya organlarının yok denecek kadar az hale gelmesine neden olmuştur. Bu açıdan medya kuramları arasında yer alan "Sovyet Totaliter Medya Kuramının" günümüzde Rusya'daki medyanın tek sesli yapısı nedeniyle "Post-Sovyet Totaliter Rusya Kuramı" olarak adlandırılması mümkündür (Temir & Ayhan, 2019:70-71). Tablo 1-2-3'te Rusya Federasyonu'nda faaliyet gösteren başlıca televizyon, gazete ve internet haber sitelerinin reyting, izlenme, tiraj ve alıntılanma sayılarına yer verilmektedir.

Tablo 1. Rus Gazetelerin Tiraj Sıralaması (Mayıs-Ekim-2023)

No:	TV Kanalları	Tiraj
1	Rassisykaya Gazeta	1.357.300
2	İzvestiya	1.007.000
3	Moskovskiy Komsomolets	741.500
4	RBK	554.900
5	Kommersant	446.300
6	Vedomosti	202.400

Rusya'da faaliyet gösteren ve günlük tirajı bir milyonun üzerinde olan gazeteler arasında Rassisykaya Gazeta ilk sırada, İzvestiya gazetesi ikinci sırada yer almaktadır. Moskovskiy Komsomolets gazetesi 741.500 tirajla

üçüncü sırada, RBK gazetesi 554.900 adetle dördüncü sırada, Kommetsant gazetesi 446.300 tirajla beşinci sırada, Vedomosti gazetesi ise 202.400 tirajla yedinci sırada yer almaktadır (cdnstatic.rg.ru, 2024). İlk beş sırada yer alan gazeteler kremlin yanlısı yayın politikası benimsemektedir. Son sırada yer alan Vedomosti gazetesi muhalif bir tarzda yayın yaparken, Mayıs 2020 tarihinde gazete, Ivan Yeremin ve Kostantin Zyatkov'a satılmıştır. Hükümetle yakın ilişki içerisinde olan yeni sahipleri Vedomosyiti gazetesinin yayın politikasını da değiştirmişlerdir (ft.com, 2020).

Tablo 2. Rus TV Kanallarının Reyting Sıralaması (İlk 10-İzlenme Süresi)

No:	TV Kanalları	Yüzde
1	Rossiya 1	% 8,04
2	NTV	% 6,43
3	Perviy Kanal	% 6,40
4	Ren TV	% 5,70
5	TNT	% 4,36
6	STS	% 3,79
7	5 Kanal	% 3,08
8	Damaşniy	% 2,98
9	Rossiya 24	% 2,52
10	Peyatnitsa	% 2,49

Rusya Federasyonu'nda izlenme oranı ve reytinglere göre yapılan ölçüm neticesinde yer alan ilk on kanalın oranlarına göre dağılımı tablo 2'de gösterilmiştir. Bu kanallar 2024 verilerine göre Rossiya 1, NTV, Perviy Kanal, Ren TV, TNT, STS, 5 Kanal, Damaşniy, Rossiya 24 ve Peyatnitsa olarak sıralanmaktadır. (powernet.com.ru, 2023).

Tablo 3. Rus İnternet Haber Sitelerinin Popülaritesi (Alıntı Sayısı-Haber)

No:	TV Kanalları	Alıntı Sayısı
1	Rbc.ru	22.550
2	Russian.rt.com	19.255
3	Gazeta.ru	18.517
4	Lenta.ru	11.691
5	Kp.ru	8.808
6	Life.ru	8.288
7	360tv.ru	7.380
8	Baza.io	7.220
9	News.ru	7.036
10	M24.ru	5.107

İnternet teknolojisinden ilk olarak ABD'de askeri projelerde yararlanılmıştır. İnternet teknolojisi insanların kullanımına açılmasıyla birlikte birçok alanda dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede gazetecilik ve habercilik alanı konvansiyonel yöntemler haricinde dijital mecralarda da kullanılmıştır. Özellikle 2000'li yıllardan sonra internet üzerinden yapılan haber paylaşımları, anlık haberler hedef kitlenin ilgisini çekmiş, basın-medya alanında yeni bir mecra açılmıştır (Mitchelstein & Boczkowski, 2009:563). Tablo 3'te araştırmanın örneklemi oluşturan haber siteleri ve Rusya'da faaliyet gösteren ilk on internet haber sitesinin popülaritelerine yer verilmektedir. Söz konusu haber siteleri Rbc.ru, Russian.rt.com, Gazeta.ru, Lenta.ru, Kp.ru, Life.ru, 360tv.ru, Baza.io, News.ru ve M24.ru olarak sıralanmaktadır (mlg.ru/, 2023).

4. Yöntem

Rusya Federasyonu ile Türk Devletler Teşkilatı üye ülkelerinin jeopolitik temel yaşam alanlarının çakışması, Orta Asya ülkelerinin Rusya'ya askeri, stratejik, ekonomik vb. gibi alanlarda bağımlı olmaları, teşkilatın başat üyesi konumundaki Türkiye'nin Rusya ile farklı coğrafyalardaki girift ilişkileri, Türk Devletler Teşkilatının faaliyet alanlarını etkilemektedir (Özsoy, 2022:550-551). Bu çerçevede çalışmanın temel amacı, Rus internet gazetelerinin Türk Devletler Teşkilatı'na nasıl baktığı, yayınlanan haberlerin nasıl sunulduğu ve ele alındığı, hangi tarihi aralıklarla haberleştirildiği ve yansıtıldığını ortaya koymaktır.

Araştırmada veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. İçerik analizi tekniğinden; mesajların açık, konuların anlaşılır, objektif, ölçülebilir ve teyit edilebilir bir açıklama yapabilmek için yararlanılmaktadır (Fiske, 2003:176). İçerik analizi Krippendorff'a göre; "iletinin içeriğindeki verilere dair tekrarlanabilir ve somut sonuçlar vermek için kullanılan bir analiz yöntemidir" (Krippendorff, 1980:25).

Rus medyasının evren olarak kabul edildiği çalışmada, "Gazeta.ru", "Rbc.ru" ve "Russian.rt.com" internet haber sitelerinde Türk Devletler Teşkilatı hakkında çıkan 51 haber örneklem olarak ele alınmıştır. 12 Kasım

2021 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilen toplantıda Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi’nin 8. Zirvesinde adının Türk Devletler Teşkilatı olarak değiştirilmesi örneklemin zamansal sınırının oluşmasında belirleyici olmuştur. Bu kapsamda çalışmanın zamansal sınırlılığı 12 Kasım 2021 ve 12 Kasım 2023 tarihleri aralığı olarak iki yıl ele alınmıştır. Çalışmanın örneklemini oluşturan 51 adet internet haberi kategorisel analiz ve frekans analiz tekniği kullanılarak değerlendirilmiştir. Kategorisel analiz, araştırmadan elde edilen bulguların sınıflandırmaya tabi tutularak ana başlıklar altından sınıflandırılmasıdır (Karataş, 2015:74). Frekans Analizi ise, içerik analizi yöntemi ve kodlama cetveli aracılığıyla elde edilen verilerin hangi sıklıkla elde edildiğini oransal, sayısal ve yüzdesel olarak ele alan analiz yöntemidir (Çetin, 2018:186).

Tablo 4. Haberlerin Sitelere Göre Dağılımı

Haber Sitesi	Sayı	Yüzde
Gazeta.ru	30	% 59
Rbc.ru	12	% 24
Russian.rt.com	9	% 17
Toplam	51	% 100

Tablo 4’te Türk Devletler Teşkilatı ile ilgili çıkan haberlere yer verilmektedir. Bu kapsamda mlg.ru medialogiya adlı tiraj ve reytingleri takip eden Rus internet sitesinin 2023 yılı için açıkladığı reytingi en yüksek olan üç haber sitesi olması örneklemin seçiminde belirleyici olmuştur. Bu kapsamda Gazeta.ru haber sitesinden 30 haber, rbc.ru adlı haber sitesinden 12 haber, russian.rt.com adlı haber sitesinden ise 9 haber olmak üzere toplam 51 haber tespit edilmiştir. Araştırmanın örneklemini oluşturan 51 Türk Devletler Teşkilatı haberi kodlama cetveli oluşturularak nicel verilere dönüştürülmüştür. Sayısal veriler kategorize edilerek bulgular kısmında yorumlanmıştır. Ayrıca Haber metinlerine de özet halinde analiz edilerek “haber başlıkları” kısmında yer verilmiştir. İçerik analiz tekniği kullanılarak elde edilen veriler kodlama cetveli kullanılarak ayrıştırılmıştır. Nitel verilerin sayısallaştırılarak nicel hale dönüştürülmesi özelden hareketle genel hakkında isabetli çıkarımda bulunulmasına imkân sağlayacaktır. Bu kapsamda ele alınan başlıklar şunlardır:

- Haberlerin Sitelere Göre Dağılımı: Örnekleme ele alınan toplam haberlerin internet haber sitelerine oransal ve sayısal dağılımını göstermektedir.
- Haberlerin Kaynağı: Araştırma sonucu elde edilen verilerin hangi kaynaktan, kurumdan, haber ajansından vb. servis edildiği tespit edilir.
- Haber Başlıkları: Örnekleme yer alan haberlerin tarih, haber sitesi adı, orijinal ve çeviri başlıkları ve haber metin yorumlarını içerir.
- Haberlerde Görsel Kullanımı: Haberlerde kullanılan görseller ele alınır. Bu kapsamda haberlerde yer alan fotoğraf, video, amblem vb. gibi görseller sayısal olarak belirtilir.
- Haberlerde Adı Geçen Kişiler: İnternet gazete haberlerine konu olan aktörlerin isimleri, görevleri ve örneklem haber sitelerindeki sayısal dağılımları tespit edilir.
- Haberlerin Veriliş Tonu: Haberlerin internet gazetelerinde veriliş biçimleri sayısal ve oransal olarak pozitif (olumlu), negatif (olumsuz) ve nötr (yansız) şekilde dağılımları incelenir.
- Haberlerin Başlıklarının Metin İle Uyumu: Haber metinlerinin ile haber başlıkları arasındaki tutarlılık veya çelişki tespit edilerek oransal ve sayısal olarak ortaya konur.

5. Bulgular

Çalışmanın bulgular kısmında; haberlerin internet gazetelerine göre dağılımı, haberlerin kaynağı, haber başlıkları, haberlerdeki görsel kullanımları, habere konu olan kişiler, haber başlıklarının haber metinleri uyumu, haberlerin veriliş tonu ve haber metinlerinin yorumlanması gibi konular nicel verilere dönüştürülerek açıklanmaya çalışılmıştır

Tablo 5. Haberlerde Görsel Kullanımı

Görsel Türü	Gazeta.ru	Rbc.ru	Russian.rt.com	Toplam
Amblem	1	-	-	1
Fotoğraf	27	12	8	47
Video	5	-	1	6
Toplam	33	12	9	54

Kitle iletişim araçlarında görsel kullanımı okuyucu-izleyici kitlenin habere odaklanmasına yardımcı olmaktadır. Haber metinlerinin görsel ile sunulması ise hedef kitleye anında ve derin veri iletmekle birlikte karmaşık bir haberin daha anlaşılır hale gelmesini sağlamaktadır (Gray vd., 2012:191). Çalışmada 1 adet ambleme, 47 adet fotoğrafa ve 6 adet video olmak üzere toplam 54 adet görsele yer verilmektedir. Gazete.ru adlı haber sitesinde yer alan 30 haberde 1 adet amblem, 27 adet fotoğraf ve 5 adet video kullanılmıştır. Rbc.ru

haber sitesinin 12 haberinde 12 adet fotoğraf yer almaktadır. Russian.rt.com haber sitesinde ise 9 haberde, 8 adet fotoğrafa ve 1 adet videoya yer verilmektedir.

Tablo 6. Haberlerin Veriliş Tonu

Tonu	Gazeta.ru		Rbc.ru		Russian.rt.com		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Pozitif	4	%13	1	%8	-	-	5	%10
Negatif	15	%50	5	%42	-	-	20	%39
Nötr	11	%37	6	%50	9	%100	26	%51
Toplam	30	100	12	100	9	100	51	100

Tablo 6’da Türk Devletler Teşkilatı haberleri pozitif, negatif ve nötr olmak üzere kategorize edilmektedir. Toplamda 51 haberin 20’si negatif, 26’sı nötr ve 5’i ise pozitif bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır. Gazete.ru’da yer alan haberlerin %50’sini oluşturan 15 haber negatif bakış açısıyla ele alınırken, %37’sine tekabül eden 11 haber nötr tonla, %13’ünü teşkil eden 4 haber ise pozitif tonla okuyucuya yansıtılmaktadır. Rbc.ru’da yer alan 12 haberin % 50’si olan 6 haber nötr tonla, %42’sini oluşturan 5 haber negatif bakış açısıyla ve 1 haber ise % 8 oranla pozitif tonla ele alınarak haberleştirilmiştir. Russian.rt.com’da yer alan 9 haberin tamamı ise nötr bakış açısıyla okuyuculara sunulmaktadır

Tablo 7. Haberlerin Kaynağı

Haber Sitesi	Gazeta.ru	Rbc.ru	Russian.rt.com	Toplam
24 TV			1	1
Anadolu Ajansı	3			3
Corriere Della Sera	1			1
Cumhuriyet Gazetesi		1		1
Editör		4	2	6
Facebook	1	1		2
Fergana Ajansı		1		1
Forbes		1		1
Hirado		1		1
Klymenko Time	1			1
Milliyet Gazetesi		1		1
Muhabir	7	1		8
Newtimes. kz	1			1
Ria Novosti	9		3	12
Tarafsız Türkmenistan	1			1
TASS	5		2	7
Twitter			1	1
Yeni Akit Gazetesi	1			1
Zolotoy Vek		1		1
Toplam	30	12	9	51

İlk olarak Kurt Lewin’in 1947 yılında ortaya koyduğu, daha sonra D.M.White tarafından medya ile ilişkilendirilen eşik beççiliği modeline göre (McQuail & Windahl, 1993:166-167); haberin hangi kaynaktan alınacağına ve neyin haber olup olmayacağına karar verilmektedir. Haber yazımında filtre görevi ifa eden eşik beççileri, buldukları ülkenin, çalıştıkları kurumun yayın politikaları ve siyasi ve ekonomik çıkarlara göre hareket ederler (Mora, 2008:13). Çalışmanın örneklemini oluşturan 51 haber, haber kaynaklarına göre kategorize edilmektedir. Bu kapsamda sırasıyla Türk Devletler Teşkilatı haberlerinin 12’si Rus haber ajansı Ria Novosti tarafından, 8’i Muhabir, 7’si Tass resmi haber ajansı, 6’sı kaynak belirtilmeksizin Editör tarafından, 3’ü Anadolu Ajansı tarafından, 2’si Facebook’ta yer alan resmi hesaplar üzerinden, 1’er haber ise 24 TV, Corriere Della Sera, Cumhuriyet Gazetesi, Fergana Ajansı, Forbes Dergisi, Hirado, Klymenko Time, Milliyet Gazetesi, Newtimes.kz, Tarafsız Türkmenistan, Twitter, Yeni Akit Gazetesi ve Zolotoy Vek tarafından servis edilmiştir. Tablo 7’de haberlerin büyük çoğunluğunun Rusya menşeli haber kaynakları tarafından paylaşıldığı görülmektedir.

Tablo 8. Haberlerin Başlıklarının Metin İle Uyumu

Uyum	Gazeta.ru		Rbc.ru		Russian.rt.com		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Uyumlu	28	%93	10	%83	8	%89	46	%90
Uyumsuz	2	%7	2	%17	1	%11	5	%10
Toplam	30	100	12	100	9	100	51	100

Görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanan haberlerde başlıklar haber metinlerinin üzerinde metin hakkında bilgi veren ve okuyucunun konu hakkında bir çıkarımda bulunmasını sağlayan ifadelerdir. Dolayısıyla haber başlıkları düzenlenirken; haber metinleri ile çelişmemesi, habere objektiflik katması, anlaşılır ve yalın olması, yanlış anlaşılmaya mahal vermemesi ve yorumdan uzak olması gerekir (Yüksel, 2016:28). Haberlerde, ekonomik veya siyasi çıkarlar neticesinde, hedef kitlenin ilgisini çekmek için “overload” (kapasite üzeri yükleme) başlıklar atılmaktadır (Dönmez, 2010:108). Okuyucu habere tıklamadan önce konu başlıkları üzerinden haber hakkında bir çıkarımda bulunabilmektedir. Bu kapsamda haber başlıkları ile haber metinleri arasında uyum göz ardı edilerek okuyucu farklı düşünceye yönlendirmektedir. Örnekle haber sitelerine konu edilen 51 haber başlığının 46’sı metin ile uyum arz ederken, 5 haber ise metin ile uyum sağlamadığı tespit edilmiştir. Gazete.ru adlı haber sitesinde yer alan haberlerin 28’i metin ile uyumluken, 2’sinde ise metin ile uyum sağlamadığı görülmektedir. Rbc.ru adlı sitede yer alan haberlerin 10’u metin ile uyum sağlarken, 2 haber ise uyum sağlamamaktadır. Russian.rt.com adlı haber sitesindeki haberlerin ise 8’i metin ile uyum sağlarken 1 haberde ise uyumsuzluk söz konusudur.

Tablo 9. Türk Devletler Teşkilatı Haber Başlıkları

N	Tarih	H. Sitesi	Türkçe Başlık	Orijinal Başlık
1	16.11.2021	Gazeta.ru	Dağıstan'dan Yakutistan'a. Türkiye'de Rus topraklarına kim göz dikti?	От Дагестана до Якутии. Кто в Турции заглядывается на российские территории
2	17.11.2021	rbc.ru	Erdoğan'a Rusya topraklarının yarısını içeren "Türk dünyası" haritası sunuldu.	Эрдогану вручили карту «Тюркского мира» с половиной территории России
3	21.11.2021	Gazeta.ru	Kremlin'de “Türk dünyasının merkezi” hatırlatıldı. O Türkiye'de değil.	В Кремле напомнили о «центре тюркского мира». Он не в Турции
4	1.12.2021	rbc.ru	Lavrov, Erdoğan'a sunulan "Türk" Yakutya ve Altay haritasını takdir etti.	Лавров оценил подаренную Эрдогану карту с «тюркской» Якутией и Алтаем
5	30.12.2021	russian.rt.com	Çavuşoğlu, Rusya'ya Türkiye ile olan örgütleri tehdit olarak görmemesi çağrısında bulundu.	Чавушоглу призвал Россию не считать угрозой организации в составе с Турцией
6	6.01.2022	Gazeta.ru	Türkiye, Kazakistan'a yardım karşılığında Rusya'nın ne alacağını söyledi.	В Турции рассказали, что оссия получит в обмен на помощь Казахстану
7	6.01.2022	Gazeta.ru	Türk devletleri Kazakistan'a desteklerini açıkladı.	«Тюркские» государства заявили о поддержке Казахстана
8	6.01.2022	russian.rt.com	Türk Devletler Teşkilatı Kazakistan'a destek vermeye hazır.	Организация тюркских государств готова оказать поддержку Казахстану
9	11.01.2022	rbc.ru	Macaristan ve Türk ülkeleri Kazakistan'daki “şiddet ve vandalizmi” kınadı.	Венгрия и тюркские страны осудили «насилие и вандализм» в Казахстане

1 0 202 2	11. 01. 202	russi an.rt. com	Kırgızistan Dışişleri Bakanlığı, Kazakistan'daki durumun normalleştirilmesiyle ilgilendiklerini belirtti.	В МИД Киргизии заявили, что заинтересованы в нормализации ситуации в Казахстане
1 1 202 2	11. 01. 202	russi an.rt. com	Türk Devletler Teşkilatı, Kazak makamlarının özel operasyonuna destek verdi.	Организация тюркских государств поддержала спецоперацию властей Казахстана
1 2 202 2	14. 01. 202	Gaze ta.ru	“Ankara'da en hafif tabirle KGAÖ ile ilgili anlaşılmaz bir açıklama vardı”.	«В Анкаре было, мягко говоря, непонятное заявление об ОДКБ»
1 3 202 2	14. 01. 202	rbc.r u	Moskova Ankara'dan Erdoğan'ın danışmanının KGAÖ güçleri hakkındaki sözlerini açıklamasını isteyecek.	Москва попросит Анкару объяснить слова советника Эрдогана о силах ОДКБ
1 4 202 2	30. 03. 202	Gaze ta.ru	Erdoğan'ın Neo-Osmanlı Oyuncakları: Türkiye Orta Asya Ülkelerinden Ne İstiyor?	«Неоосманистские игрушки Эрдогана»: чего Турция хочет от стран Центральной Азии
1 5 202 2	28. 06. 202	Gaze ta.ru	Kazakistan'da genel Türk tarihi ve edebiyatı öğretilcek.	В Казахстане начнут преподавать общую тюркскую историю и литературу
1 6 202 2	28. 09. 202	Gaze ta.ru	Macaristan Dışişleri Bakanı Szijjártó, AB'nin Rusya'ya yönelik yaptırımlarının Avrupa'yı enerji krizine sürüklediğini söyledi.	Глава МИД Венгрии Сийярто заявил, что санкции ЕС против РФ привели Европу к энергокризису
1 7 022	6.1 0.2 022	Gaze ta.ru	Erdoğan şaka yollu Macron'u Türk Devletler Teşkilatı'na katılmaya davet etti.	Эрдоган в шутку пригласил Макрона присоединиться к Организации тюркских государств
1 8 202 2	21. 10. 202	Gaze ta.ru	Anadolu: Türk Devletler Teşkilatı ülkeleri tek alfabe oluşturacak.	Anadolu: страны Организации тюркских государств создадут единый алфавит
1 9 202 2	10. 11. 202	rbc.r u	Erdoğan, Putin'le telefon görüşmelerine devam edeceğini duyurdu.	Эрдоган заявил о планах продолжать телефонные переговоры с Путиным
2 0 202 2	10. 11. 202	russi an.rt. com	Türk Devletler Teşkilatı dışişleri bakanları toplantısı Semerkant'ta yapılıyor.	В Самарканде проходит заседание глав МИД стран Организации тюркских государств
2 1 202 2	11. 11. 202	rbc.r u	Erdoğan ve Orban Ukrayna'da erken barış için konuştu.	Эрдоган и Орбан высказались за скорейший мир на Украине
2 2 202 2	11. 11. 202	Gaze ta.ru	Macaristan Başbakanı ve Türkiye Cumhurbaşkanı, Rusya Federasyonu ile Ukrayna arasında erken bir ateşkes lehine konuştu.	Премьер Венгрии и президент Турции высказались за скорейшее перемирие между РФ и Украиной

2 3 202 2	11. 11. u	rbc.r	Ankara ve Taşkent, Kuzey Kıbrıs'ın Türk teşkilatındaki rolünü tartıştı.	Ankara ve Taşkent posporili o roli Severnogo Kıpra v tюркской организации
2 4 202 2	11. 11. u	rbc.r	Kazakistan Cumhurbaşkanı tüm ülkelerin toprak bütünlüğü lehinde konuştu.	Президент Казахстана высказался за территориальную целостность всех стран
2 5 202 2	11. 11. ta.ru	Gaze	Erdoğan: Türkiye, Kuzey Kıbrıs'a TDT'de gözlemci statüsü verilmesini öneriyor.	Эрдоган: Турция предлагает предоставить Северному Кипру статус наблюдателя в ОТГ
2 6 202 2	11. 11. u	rbc.r	Orban, Avrupa Birliği'nin Ukrayna'daki çatışmanın "giderek daha fazla içine çekildiğini" belirtti.	Орбан счел, что Евросоюз «все больше втягивается» в конфликт на Украине
2 7 202 2	11. 11. an.rt. com	russi	Çavuşoğlu: Kuzey Kıbrıs, Türk Devletler Teşkilatı'nda gözlemci statüsü verildi.	Чавушоглу: Северный Кипр получил статус наблюдателя в Организации тюркских государств
2 8 202 2	11. 11. ta.ru	Gaze	Tokayev, Kazakistan'ın tüm ülkelerin toprak bütünlüğüne desteğini açıkladı.	Токаев заявил о поддержке Казахстаном территориальной целостности всех стран
2 9 202 2	11. 11. ta.ru	Gaze	Macaristan Başbakanı Orban: AB yaptırımları Rusya'yı değil, Avrupa ekonomisini zayıflatıyor.	Премьер Венгрии Орбан: санкции ЕС ослабляют не российскую, а европейскую экономику
3 0 202 2	11. 11. ta.ru	Gaze	Orban, Avrupa'nın Kiev'e silah sevkiyatı nedeniyle giderek daha fazla çatışmanın içine çekildiğini duyurdu.	Орбан заявил о все большем втягивании Европы в конфликт из-за поставок оружия Киеву
3 1 202 2	11. 11. an.rt. com	russi	Orban, AB yaptırımlarının Rusya'yı değil Avrupa ekonomisini zayıflatıldığını söyledi.	Орбан заявил, что санкции ЕС ослабляют не российскую, а европейскую экономику
3 2 202 2	12. 11. ta.ru	Gaze	Erdoğan, Kuzey Kıbrıs'ın tanınmasına ilişkin açıklamaları yorumladı.	Эрдоган прокомментировал заявления о признании Северного Кипра
3 3 202 2	14. 11. ta.ru	Gaze	Yeni bir kalkınma dönemi: Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde neler konuşuldu.	Новая эпоха развития: о чем говорили на саммите Организации тюркских государств
3 4 202 3	14. 01. u	rbc.r	Forbes, Türkiye'nin BDT ülkelerindeki "Drone diplomasisini" anlattı.	Forbes рассказал о «дипломатии беспилотников» Турции в странах СНГ
3 5 202 3	15. 03. ta.ru	Gaze	Tokayev, Türk Devletler Teşkilatı'nın Ankara'daki olağanüstü zirvesine katılacak.	Токаев примет участие во внеочередном саммите Организации тюркских государств в Анкаре
3 6 202 3	16. 03. ta.ru	Gaze	Szijjártó: Macaristan, Ukrayna'daki çatışma nedeniyle dünyanın bloklara bölünmesini istemiyor.	Сийярто: Венгрия не хочет разделения мира на блоки из-за конфликта на Украине

3 7	17. 03.	Gaze ta.ru	Kremlin, Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterme çağrısını memnuniyetle karşıladı.	B Кремле оценили призыв выдвинуть президента Турции Эрдогана на Нобелевскую премию мира
3 8	17. 03.	rbc.r u	Berdimuhamedov Erdoğan'ı Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermeyi önerdi.	Бердымухамедов предложил выдвинуть Эрдогана на Нобелевскую премию мира
3 9	17. 03.	Gaze ta.ru	Türkmenistan'ın eski başkanı Berdimuhamedov, Erdoğan'ı Nobel Barış Ödülü'ne aday göstermeyi önerdi.	Экс-глава Туркмении Бердымухамедов предложил выдвинуть Эрдогана на Нобелевскую премию мира
4 0	20. 03.	Gaze ta.ru	Macar bakan, Budapeşte'yi Ukrayna'daki çatışmaya dâhil etme girişimini açıkladı.	Венгерский министр заявил о попытке втягивания Будапешта в конфликт на Украине
4 1	30. 03.	Gaze ta.ru	Szjijártó: Macaristan, Rusya Federasyonu'na dost olmayan ülkeler listesinde yer alıyor, ancak işbirliği sorunsuz ilerlemektedir.	Сийярто: Венгрия в списке недружественных РФ стран, но сотрудничество идет без проблем
4 2	30. 03.	Gaze ta.ru	Macaristan Dışişleri Bakanı Szjijártó: Ukrayna'da barışın nihai koşulları müzakereler sırasında belirlenecek.	Глава МИД Венгрии Сийярто: итоговые условия мира на Украине выработают на переговорах
4 3	22. 09.	Gaze ta.ru	Türkiye'nin Dağlık Karabağ'da neye ihtiyacı var?	Что нужно Турции в Нагорном Карабахе?
4 4	23. 10.	Gaze ta.ru	"Batı ile pazarlığın bir parçası." Erdoğan İsveç'in NATO'ya katılımını kabul etti.	«Часть торга с Западом». Эрдоган согласился на вступление Швеции в НАТО
4 5	2.1 1.2	rbc.r u	Kırgızistan Cumhurbaşkanı Türkiye ile ilişkileri ülkenin önceliği olarak nitelendirdi.	Президент Киргизии назвал отношения с Турцией приоритетом страны
4 6	3.1 1.2	russi an.rt.	Macaristan Başbakanı Orban: Avrupa'nın Ukrayna'ya yönelik iddialı planı başarısız oldu.	Премьер Венгрии Орбан: амбициозный план Европы по Украине провалился
4 7	3.1 1.2	Gaze ta.ru	Orban, Avrupa'nın Ukrayna stratejisinin başarısız olduğunu duyurdu.	Орбан заявил о провале европейской стратегии по Украине
4 8	3.1 1.2	russi an.rt.	Orban: Avrupa'nın Rusya ve Ukrayna tarafından kabul edilebilir bir güvenlik sistemine ihtiyacı var.	Орбан: Европе нужна система безопасности, приемлемая для России и Украины
4 9	4.1 1.2	Gaze ta.ru	"Onun üzerini çizdik." Türkiye Cumhurbaşkanı Netanyahu'yu silmiş.	«Мы его вычеркнули». Президент Турции списал Нетаньяху со счетов
5 0	4.1 1.2	Gaze ta.ru	Erdoğan, Netanyahu'yu "muhatap" olarak görmeyi reddetti.	Эрдоган отказался считать Нетаньяху «своим собеседником»
5 1	6.1 1.2	Gaze ta.ru	ABD, Macaristan'ın Avrupa Birliği'nde yeri olmadığını söyledi.	В США заявили, что Венгрии не место в Евросоюзе

1. 16.11.2021 tarihli haberde, 12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesi sonrasında Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Rusya Federasyonu topraklarını da içine alan Türk halklarının yaşadığı harita önünde poz vermesi konu edinilmiştir. Haber negatif bir bakış açısıyla ele alınmıştır.
2. 17.11.2021 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı zirvesi sonrası Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Türklerin yaşadığı ve Rusya topraklarını da içine alan haritayı T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hediye etmesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
3. 21.11.2021 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı zirvesi sonrası Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a Türk halklarının yaşadığı haritayı hediye etmesi konu edinilmiştir. Kremlin sözcüsü Peskov konuya ilişkin Türk siyasetçilerin tarafından dönemsel olarak milliyetçi duyguların Türk Birliği fikrini öne çıkardıklarını ve bunun normal olduğunu, ancak haritada kırmızı ile öne çıkarılması gereken bölgenin Türklerin merkezinin Altay'da olduğunu hatırlatması negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya paylaşılmıştır.
4. 1.12.2021 tarihinde yayımlanan haberde, T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a Devlet Bahçeli tarafından Türk Dünyası haritasının hediye edilmesi konu edinilmiştir. Söz konusu haritada Rusya topraklarını içermesine cevap veren Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un kültürel açıdan herhangi bir sakınca bulunmadığı ancak bu durumun askerî açıdan ele alınmasının ise ne Türkiye'nin ne de Türk Devletler Teşkilatının çıkarına olacağı açıklaması negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
5. 30.12.2021 tarihli haberde, T.C. Dışişleri Bakanı Mevlut Çavuşoğlu'nun Türk Devletler Teşkilatının varlığının Rusya Federasyonu için bir tehdit olarak görülmemesi gerektiği açıklaması nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
6. 06.01.2022 tarihli haberde: Yeni Akit gazetesinde yer alan, Kazakistan'da meydana gelen protesto gösterilerinin bastırılması karşılığında Rusya'nın Kazakistan'dan Kırım'ı tanıması şartını ileri sürdüğü iddia edilmektedir. Haber Negatif bir bakış açısıyla ele alınmıştır. Haberde Türk Devletler Teşkilatı üye ülkeleri Türkiye, Azerbaycan, Özbekistan ve Kırgızistan'ın Kazakistan hükümetine destek verdiği belirtilmiştir.
7. 06.01.2022 tarihli haberde: Türk Devletler Teşkilatının, Kazakistan'da meydana gelen protesto gösterilerine ilişkin yapmış olduğu destek açıklaması Pozitif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
8. 06.01.2022 tarihli haberde: Türk Devletler Teşkilatının, Kazakistan'da meydana gelen protesto gösterilerine ilişkin Kazakistan Devlet Başkanı Kasım-Jomart Tokayev'e yapmış oldukları destek açıklaması nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
9. 11.01.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı Dışişleri Bakanları zirvesinde Kazakistan'da meydana gelen protesto gösterilerine ilişkin ve Kazakistan Devlet Başkanı Kasım-Jomart Tokayev'e destek açıklamaları nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
10. 11.01.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı olağanüstü toplantısında Kırgızistan Dışişleri Bakanı Ruslan Kazakbayev'in Kazakistan'daki olaylara ilişkin endişelerini dile getirmesi ve sükûnet çağrısı nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
11. 11.01.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatının Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısında, Kazakistan'da meydana gelen olaylara Kasım-Jomart Tokayev hükümetinin müdahalesinin meşru görüldüğü ve desteklediği açıklaması nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
12. 14.01.2022 tarihli Cumhuriyet gazetesine dayandırılan haberde: Kazakistan'da meydana gelen protesto gösterilerinin bastırılmasında askeri gücü ile aktif rol alan Rusya'nın işgalci olarak nitelendirilmesi ve bu durumun Türk Devletler Teşkilatına yönelik operasyon olduğu iddia edilmiştir. Konuya ilişkin Rusya Dış İşleri Bakanı Sergey Lavrov'un asayişin sağlanması için Kazakistan'ın daveti üzerine birliklerin gönderildiği, ortaya atılan iddiaların tamamıyla asılsız olduğu söylemi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
13. 14.01.2022 tarihli haberde, Kazakistan'da meydana gelen protesto gösterilerinin bastırılması için bulunan Rus askeri güçlerinin T.C. Cumhurbaşkanı Danışmanı İhsan Şener'in işgal olarak nitelemesi ve Türk Devletler Teşkilatı üyesi bir ülkenin yeni bir boyunduruğa girmemesi gerektiğini söylemesine değinilmiştir. Bu açıklamaya Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un tepki göstermesi ve izahat istemesi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
14. 30.03.2022 tarihli haberde, Özbekistan'ın Türk Devletler Teşkilatında aktif rol alması, Türkiye ile ilişkileri ortaklık seviyesine çıkarması, ticaret hacimlerinin artırılması ve bu durumun Rusya'nın bölgedeki çıkarları ile çakıştığı olgusu negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.

15. 28.06.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde alınan karar doğrultusunda Kazakistan'da Türk Tarihi ve Edebiyatı derslerinin müfredata eklenerek seçmeli ders olarak okutulması konusu nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
16. 28.09.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı enerji Bakanları zirvesinde konuşan Macaristan Dış İşleri Bakanı Peter Szijjarto, Avrupa Birliği'nin Rusya'ya karşı yaptırım uygulamasının Avrupa'da enerji krizi neden olduğunu söylemesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
17. 06.10.2022 tarihli haberde, Prag'da gerçekleştirilen zirvede T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'a şaka yollu Fransa'yı da Türk Devletler Teşkilatına dâhil edelim demesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
18. 21.10.2022 tarihli haberde, Kırgızistan'da yapılması planlanan Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde, üye devletlerin ortak alfabeye geçilmesi konusunun gündeme alınacağını belirtilmesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
19. 10.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta yapılacak olan Türk Devletler Teşkilatı zirvesi öncesinde T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ukrayna savaşı için müzakerelerin sürdürülmesine yönelik Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin ile gerçekleştirmiş olduğu telefon görüşmesi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
20. 10.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta yapılacak olan Türk Devletler Teşkilatı toplantısı öncesinde Özbekistan Dışişleri Bakanı Vladimir Norov'un toplantıda Kalkınma Bankası ve Yatırım Fonu oluşturulacağına yönelik kararlar alınacağını belirtmesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
21. 11.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta yapılan toplantıda Recep Tayyip Erdoğan ve Viktor Urban'ın Ukrayna savaşı hakkında görüşleri, barışa dair çağrıları ve müzakere çalışmalarına yönelik açıklamaları nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
22. 11.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Macaristan Başbakanı Viktor Orban'ın Ukrayna'daki savaşa ilişkin ateşkes çağrısında bulunmaları ve gelişmiş ülkelerin bu ateşkes önerisine destek vermesi gerektiği açıklamaları nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
23. 11.11.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Gözlemci Üye statüsü verildiğinin Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından açıklanmıştı. Özbekistan Dışişleri Bakanı Vladimir Boronov'un bu kararın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınacağı anlamına gelmemesi gerektiğini söylemesi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
24. 11.11.2022 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatının Özbekistan'daki zirvesinde Kazakistan Devlet Başkanı Kasım-Jomart Tokayev'in Ukrayna'nın toprak bütünlüğüne destek verdiğini, Tayvan, Kosova, Güney Osetya ve Abhazya'nın bağımsızlıklarını tanımadığını belirtmesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
25. 11.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın K.K.T.C.'nin gözlemci üye statüsü verilmesi önerisi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
26. 11.11.2022 tarihli haberde, Özbekistan'da gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde konuşan Macaristan Devlet Başkanı Viktor Urban'ın, Avrupa ülkelerinin Ukrayna'daki çatışmaların içine çekildiğini belirtmesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
27. 11.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta yapılan Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne gözlemci üye statüsü verilmesinin T.C. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu tarafından twitter hesabı üzerinden duyurmasını nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
28. 11.11.2022 tarihinde yayımlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Semerkant'taki zirvesinde konuşan Kazakistan Devlet Başkanı Kasım-Jomart Tokayev'in Birleşmiş Milletlere üye tüm ülkelerin toprak bütünlüklerini desteklediklerini ve buna saygı duyduğunu söylemesi ve Ukrayna'daki savaşa dikkat çekmesi ve Ukrayna'nın toprak bütünlüğünü desteklemesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
29. 11.11.2022 tarihinde yayımlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Semerkant'taki zirvesinde konuşan Macaristan Başbakanı Victor Urban'ın Ukrayna savaşı nedeniyle Rusya'ya yaptırım uygulamaya karar veren Avrupa Birliği'nin, Rusya ekonomisinden daha fazla zarar göreceği açıklaması negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
30. 11.11.2022 tarihinde yayımlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Semerkant'taki zirvesinde konuşan Macaristan Başbakanı Victor Urban'ın Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle Avrupa Birliği'nin Ukrayna'ya hem askeri hem de ekonomik açıdan destek açıklaması yönünde karar alacağı konusu negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.

31. 11.11.2022 tarihinde yayınlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Semerkant'taki zirvesinde Macaristan Başbakanı Victor Urban'ın Ukrayna savaşı nedeniyle AB'nin Rusya'ya yaptırım uygulamasının, Rusya'dan ziyade Avrupa'yı daha çok etkileyeceği görüşü nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
32. 12.11.2022 tarihli haberde, Semerkant'ta gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde konuşan T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin gözlemci devlet olarak kabul edilmesi, tanınacağı anlamına gelmeyeceğini söylemesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
33. 14.11.2022 tarihinde yayınlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Özbekistan'daki zirvesinde dijitalleşme, eğitim ve lojistik alanlarında yapılan iş birlikleri, anlaşmalar ve Türkmenistan'ın gözlemci statü alması negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
34. 14.01.2023 tarihinde yayınlanan haberde, silahlı insansız hava araçlarının ve Türkiye'de üretilen SİHA'ların küresel ve Orta Asya genelindeki etkisinden bahsedilmekle birlikte, Türk Devletler Teşkilatı üyelerinin SİHA diplomasisindeki etkisi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
35. 15.03.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Jomart Tokayev'in Türk Devletler Teşkilatının Ankara'da yapılacak olan zirvesine katılacağı haberi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
36. 16.03.2023 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı Dışişleri Bakanlarının Ankara'da yapılan zirvesinde konuşan Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto, Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle dünyada kutuplaşmanın artmaması gerektiği ve Türk Devletler Teşkilatı üye ülkelerinin barışı desteklediklerini söylemesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
37. 17.03.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Ankara'da yapılan Olağanüstü zirvesinde Türkmenistan eski Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhammedov'un T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Nobel barış ödülüne aday göstermesi konu edilmiştir. Bu açıklamaya Rusya Devlet Başkanı Basın Sözcüsü Dmitry Peskov tarafından olumlu değerlendirme yapılması pozitif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
38. 17.03.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Ankara'da yapılan Türk Devletler Teşkilatının Olağanüstü zirvesinde konuşan Türkmenistan eski Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhammedov'un T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Nobel barış ödülüne layık olduğunu belirtmesi pozitif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
39. 17.03.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatının Ankara'da yapılan zirvesinde Türkmenistan eski Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhammedov'un T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Nobel barış ödülüne aday gösterilmesi önerisi ve desteği nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
40. 20.03.2023 tarihli haberde, Ankara'da yapılan Türk Devletler Teşkilatı enerji Bakanları zirvesinde konuşan Macaristan Dış İşleri Bakanı Peter Szijjarto, Budapeşte'yi Ukrayna-Rusya savaşının içine çekilmek istendiğini söylemesi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
41. 30.03.2023 tarihli haberde, Türk Devletler Teşkilatı enerji Bakanları zirvesinde konuşan Macaristan Dış İşleri Bakanı Peter Szijjarto, Ukrayna-Rusya savaşı nedeniyle Macaristan'ın Rusya tarafından düşman ülkeler statüsüne dâhil edilmesinin iş birliğine zarar vermeyeceği beyanatı pozitif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
42. 30.03.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Türk Devletler Teşkilatı'nın Budapeşte'de yapılan toplantıda konuşan Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto'nun Ukrayna savaşında planlanan barış için koşulların müzakereler sırasında belirlenebileceği açıklaması pozitif bir dille ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
43. 22.09.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Dağlık Karabağ savaşı sonrası açılması planlanan Zengezor koridoru, Türk Dünyasının entegrasyonu ve Türk Devletler Teşkilatının savaş sonrası bölgedeki etkisi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
44. 23.10.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Macaristan Dış İşleri Bakanı Peter Szijjarto'nun Türk Devletler Teşkilatının Budapeşte'de yapılan Enerji Bakanları zirvesi sonrası İsveç'in NATO'ya kabulü konusunda yapmış olduğu olumsuz görüş ve açıklamaları negatif bir dille ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
45. 2.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Türk Devletler Teşkilatı zirvesine dair siyasi, ticari, kültürel, insani ve bilimsel alanlarda ikili iş birliğine dair yapılan görüşme nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
46. 3.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Macaristan Başbakanı Viktor Urban'ın Ukrayna savaşı ile ilgili AB planının başarısız olduğu ve yeni bir planın acilen hayata geçirilmesi açıklaması nötr bir dille ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.

47. 3.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Macaristan Başbakanı Viktor Urban'ın Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde yaptığı Avrupa Birliği'nin Ukrayna savaşına yönelik yapmış olduğu planın başarısızlıkla sonuçlandığı açıklaması negatif bir dille ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
48. 3.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Macaristan Başbakanı Viktor Urban'ın Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde yaptığı konuşmada Avrupa'nın hem Rusya hem de Ukrayna tarafından kabul edilebilecek bir güvenlik politikası inşa etmesi gerektiğini söylemesi nötr bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
49. 4.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'da gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde İsrail'in Gazze'de gerçekleştirdiği operasyonları şiddetle kınaması ve İsrail Başbakanı Netanyahu'ya tepki göstermesi negatif bir bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
50. 4.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Kazakistan'da gerçekleştirilen Türk Devletler Teşkilatı zirvesi akabinde İsrail'in Gazze'de gerçekleştirdiği operasyonları şiddetle kınayarak, Netanyahu'ya karşı yapmış olduğu sert açıklamalar negatif bir dille ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.
51. 06.11.2023 tarihinde yayınlanan haberde, Macaristan'ın Başbakanı Viktor Urban'ın Türk Devletler Teşkilatı zirvesinde yaptığı konuşmada, Avrupa ülkelerinin Ukrayna savaşına yönelik politikasının başarısızlıkla sonuçlanacağı açıklamasına ABD Temsilciler Meclisi eski Başkanı Nancy Pelosi'nin Macaristan'ın AB'de yeri olmadığı açıklaması gelmesi negatif bir dille ele alınarak okuyucuya sunulmaktadır.

Tablo 10. Haberlerde Adı Geçen Kişiler

Kişiler	Görevi	Gazeta.ru	Rbc.ru	Russian.rt.com
Ashat Aymagambetov	Eğitim Bakanı	1	-	-
Kurum	TDT	3	-	-
Devlet Bahçeli	Parti Başkanı	1	1	-
Dmitry Peskov	Basın Sözcüsü	2	-	-
İhsan Şener	Danışman	-	1	-
İvan Starodubtsev	Analist	1	-	-
Kasım-Jomart Tokayev	Cumhurbaşkanı	3	2	2
Kurbankulu Berdimuhammedov	Başkan	1	1	-
Mevlut Çavuşoğlu	Dışişleri Bakanı	-	-	2
Peter Szijjarto	Dışişleri Bakanı	6	-	-
Recep Tayyip Erdoğan	Cumhurbaşkanı	5	1	-
Recep Tayyip Erdoğan – Viktor Urban	Cumhurbaşkanı	1	1	-
Ruslan Kazakbayev	Dışişleri Bakanı	-	-	1
Sadır Caparov	Cumhurbaşkanı	-	1	-
Samuel Bendett	Analist	-	1	-
Sergey Lavrov	Dışişleri Bakanı	1	1	-
Viktor Raevskiy	Analist	1	-	-
Viktor Urban	Başbakan	4	1	3
Vladimir Norov	Dışişleri Bakanı	-	1	1
Toplam		30	12	9

Tablo 10'da haber sitelerinde Türk Devletler Teşkilatı ile ilgili haberlerde adı geçen kişilere yer verilmektedir. Haberlerde adı en çok geçen kişi 10 haberle Macaristan Başbakanı Victor Urban bulunmaktadır. İkinci sırada ise 8 haberle T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yer almaktadır. Kazakistan Devlet Başkanı Kasım Jomart Tokoyev'in adının geçtiği haber sayısı ise 7'dir. Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto ise 6 haberle ön plana çıkmaktadır. Türk Devletler Teşkilatı kurum olarak 3 habere yer verilmektedir. Devlet Bahçeli, Dmitry Peskov, Kurbankulu Berdimuhammedov, Mevlut Çavuşoğlu, Sergey Lavrov ve Vladimir Norov hakkında ise 2'şer haber yer almaktadır. Ashat Aymagambetov, İhsan Şener, İvan Starodubtsev, Ruslan Kazakbayev, Sadır Caparov, Samuel Bendett ve Viktor Raevskiy'in isimleri ise örneklem haberlerinde 1'er kez yer almaktadır.

6. Sonuç

Rus haber sitelerinde yer alan 51 haberde 1 Amblem, 47 Fotoğraf ve 6 Video olmak üzere toplam 54 görsel kullanılmıştır. Örneklem haber sitelerine konu olan 51 haber başlığının 46'sı metin ile uyum arz ederken, 5

haber ise metin ile uyum sağlamadığı tespit edilmiştir. Haberlerde genel olarak Türk Devletler Teşkilatı üye ülkeleri Liderlerinin zirve toplantıları öncesi ve sonrası yapmış oldukları açıklamalara konu edilmektedir. Ayrıca Rusya-Ukrayna savaşı hakkında yapılan yorumlara ve hem Avrupa Birliği üyesi, hem de Türk Devletler Teşkilatı gözlemci üyesi olmasından dolayı öne çıkan Macaristan'ın Devlet Başkanı ve Bakanlarının yaptıkları açıklamalara geniş yer verilmiştir. Bu açıdan Örneklem haberlerde Ukrayna-Rusya savaşı ile ilgili Devlet Başkanlarının, uluslararası kurum ve kuruluşların vermiş oldukları beyanlar, Türk Devletler Teşkilatının üye ülkeleri Başkan, Bakan seviyesinde yaptıkları açıklamalar öne çıkmaktadır. Macaristan Devlet Başkanı Viktor Urban, T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kazakistan Devlet Başkanı Kasım Jomart Tokoyev ve Macaristan Dışişleri Bakanı Peter Szijjarto haberlere en çok konu olan kişiler olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel olarak çalışmanın bulgular kısmında da belirtildiği üzere Türk Devletler Teşkilatı hakkında Rus haber sitelerinde çıkan toplam 51 haberin sadece yüzde 10'u pozitif bakış açısıyla ele alınarak okuyucuya sunulmuştur. Haberlerin % 39'u negatif, % 51'i ise nötr açıdan ele alınarak okuyucuya aktarılmıştır. Rusya Dışişleri Bakanı, Kremlin Sözcüsü vb. gibi devlet yetkililerinin Türk Devletler Teşkilatı ve özellikle de Türkiye hakkında yapmış oldukları açıklamalar genelde nötr tonla, olduğu gibi haberleştirildiği tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler genel olarak değerlendirildiğinde, her üç internet haber sitesi haberleri ele alırken Türk Devletler Teşkilatı'nın başat üyesi Türkiye ile Rusya arasında son yıllarda öne çıkan diplomatik yakınlaşmayı dikkate aldığı görülmektedir. Türk Devletler Teşkilatı, coğrafi olarak Çin'den başlayıp, Avrupa'ya kadar uzanan bir bölgede doğrudan etkili olabilecek, öne açık, potansiyeli yüksek bir uluslararası kurumdur. Orta ve uzun vadede yapılacak düzenlemeler ve yeni anlaşmalar ile teşkilatın geleceğinde belirleyici olacaktır (Erkiner & Eray, 2022:245). Türk Devletler Teşkilatı üye ülkeleri son yıllarda gerek Covid-19 sürecinde, gerekse Rusya-Ukrayna savaşında önemli bir sınavdan geçmiş ve halen bu sınav devam etmektedir. TDT teşkilatı üye ülkelerinin Rusya ile aynı coğrafyada uzun yıllar yaşamış olmaları ve ekonomik, siyasi, askeri, enerji vb. gibi birçok alanda nüfuzunu beraberinde getirmiştir (Özsoy, 2023:52-53). Ayrıca AB üyesi olan Macaristan'ın TDT'na gözlemci üye yapılması ve aktif olarak görev alması, Karabağ savaşı sürecinde teşkilat ve üye ülkelerin etkin olarak Azerbaycan'a destek vermeleri, Türkiye'nin savunma sanayii teknolojisi ile üye ülkelere destek vermiş olması teşkilatın geleceği açısından önemli gelişmeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kaynaklar

- Akçapa, M. (2023). Türk Devletleri Teşkilatı'nın Tarihsel Gelişimi: Teşkilatın Dünü, Bugünü ve Yarını. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 11(34), 473-491.
- Akgün, S. (2023). Uluslararası Hukukta Tanınma Kavramı Çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türk Devletleri Teşkilatı İlişkisi. *Sakarya Üniversitesi Türk Akademi Dergisi*, 2(1), 48-60.
- Aliyev, J., & Demirkol, Ş. (2023). Türk Devletleri Teşkilatı Ülkelerinin Turizm Politikaları ve Stratejilerinin Analizi. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 172-190.
- Aydilek, E. (2022). Türk Devletleri Teşkilatının Siyasi ve Ekonomik Potansiyeli. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 5(3), 716-728.
- Bıyıklı, M. (2018). *Ortak Kuruluşlar İlişkiler ve İş Birlikleri*. Bışkek: ORASAM.
- cdnstatic.rg.ru. (2024, 02 06). PG MEDİA MEDİAKİT: https://cdnstatic.rg.ru/uploads/attachments/2024/02/06/mediakit_2024_394.pdf adresinden alındı
- Çetin, O. B. (2018). Sosyolojik Araştırmalarda Veri Çözümlemesi ve Bulguların Yorumlaması. T. GÖNÇ ŞAVRAN içinde, *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri* (s. 182-215). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Çınar, Y., & Uzun, Y. U. (2023). Köklü Geçmişten Güçlü Geleceğe Türk Devletleri Teşkilatı: Küresel Ekonomik-Siyasal Potansiyeli ve Teşkilatın Geleceğine Dair Öngörüler. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılı Özel Sayısı), 141-156.
- Dönmez, İ. (2010). İnternet Haberliğinde Tıklanma Kaygısı ve "Kapan" Manşetler. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*(14), 105-127.
- Erkiner, H. H., & Eray, İ. (2022). Uluslararası Hukuk Bakımından Bir Uluslararası Örgüt Olarak Türk Devletleri Teşkilatı. *Güvenlik Stratejileri Dergisi TDT Özel Sayısı*, 217-250.
- Fiske, J. (2003). *İletişim Çalışmalarına Giriş* (2. b.). (S. İrvan, Çev.) Ankara: Bilim ve Sanat.
- ft.com. (2020, MAYIS 31). FINANCIAL TIMES: <https://www.ft.com/content/ce7114dd-cbcc-4292-8a5a-199fe3688a96> adresinden alındı
- Guriev, S., & Rachinsky, A. (2005). The Role of Oligarchs in Russian Capitalism. *JOURNAL OF ECONOMIC PERSPECTIVES*, 19(1), 131-150.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmetler Dergisi*, 1(1), 62-80.

- Keşikçi, N. S., & Karaman, Ö. F. (2023). Türk Devletleri Teşkilatı ve Üyelerin Katılım Süreçleri: KKTC ve Türkmenistan Gözlemci Üyeleri. *GAB Akademi*, 3(2), 11-27.
- Kıratlı, M. (2022). *Türk Devletleri Teşkilatı: Türk Dünyası 2040 Vizyonu, Hukuk Birliği ve Ticaret Hukuku Çalışmaları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Krippendorff, K. (1980). *Concent Analysis: An Introduction to is Methodology*. Beverly Hills: Sage Publications.
- McQuail, D., & Windahl, S. (1993). *Communication Models For The Study Of Mass Communication*. London and New York: 1993.
- Mitchelstein, E., & Boczkowski, P. (2009). Between Tradition and Change A Review of Recent Research on Online News Production. *Journalism*, 10(5), 562-586.
- mlg.ru/. (2023, Kasım 2023). <https://www.mlg.ru/ratings/>: <https://www.mlg.ru/ratings/> adresinden alındı
- Mora, N. (2008). Medya, Toplum ve Haber Kaynağı Olarak Sembolik Seçkinler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-25.
- Özsoy, B. (2022). Rusya-Ukrayna Savaşı ve Türk Devletleri Teşkilatı Ülkeleri. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 22(2), 549-576.
- Özsoy, B. (2023). Türk Dünyası Söylemi İçinde Türk Devletleri Teşkilatının Rolü ve Önemi. *Anasay*(25), 40-55.
- powernet.com.ru. (2023, ARALIK 12). POWER.NET: <https://www.powernet.com.ru/channels-stat> adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2012, Ağustos 23). *TÜRK KONSEYİ İKİNCİ ZİRVESİ BİLDİRİSİ*. Aralık 29, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2013, Ağustos 16). *TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİ ÜÇÜNCÜ ZİRVE BİLDİRİSİ*. Aralık 24, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2014, Haziran 5). *Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Dördüncü Zirvesi Bildirisi*. Aralık 12, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2015, Eylül 11). *TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİ BEŞİNCİ ZİRVE BİLDİRİSİ*. Kasım 14, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2018, Eylül 3). *TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİNİN ALTINCI ZİRVE TOPLANTISI BİLDİRİSİ*. Aralık 2023, 14 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2019, Ekim 15). *TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİ YEDİNCİ ZİRVE BİLDİRİSİ*. Aralık 2023, 20 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2021, Kasım 12). *TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI SEKİZİNCİ ZİRVE BİLDİRİSİ*. Aralık 2, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2022, Kasım 11). *TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI DOKUZUNCU ZİRVESİ SEMERKANT BİLDİRİSİ*. Aralık 18, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- TDT (Dü.). (2023, Kasım 3). *TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI 10.ZİRVE BİLDİRİSİ*. Aralık 6, 2023 tarihinde turkicstates.org. adresinden alındı
- Temir, E., & Ayhan, B. (2019). Rus Medyasının Shiplik Yapısı. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(42.1), 63-74.
- Yüksel, E. (2016). Haberin Anatomisi. E. Yüksel içinde, *Haber Yazma Teknikleri* (s. 26-49). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Etik, Beyan ve Açıklamalar

1. Etik Kurul izni ile ilgili;
 Bu çalışmanın yazar/yazarları, Etik Kurul İznine gerek olmadığını beyan etmektedir.
 2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedir.
 3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.
 4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.
-